

หลักสูตรการขยายพันธุ์บอนสี จำนวน 80 ชั่วโมง กลุ่มวิชาอาชีพเกษตรกรรม

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปี ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “ รู้เขารู้เรา เเท่าทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก ” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชน ได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมั่นคงอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขัน ทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ ในการผลิตและพัฒนาศักยภาพบุคลากรของชาติ เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงทางสังคมให้กับประเทศ ด้วยฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และศักยภาพของประเทศ

สำนักงาน กศน. จึงจัดทำหลักสูตรการขยายพันธุ์บอนสี ซึ่งเป็นไม้ประดับที่ขึ้นชื่อว่าเป็นราชินีแห่งไม้ใบ ซึ่งได้รับความนิยม และมีความต้องการของตลาด นับเป็นอาชีพอีกทางเลือกหนึ่งในการเพิ่มพูนรายได้ให้กับครอบครัว ทำให้มีความสะดวกในการตัดสินใจสร้างงาน สร้างรายได้ และความก้าวหน้าให้กับกลุ่มเป้าหมาย

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี มีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
2. การจัดการศึกษาการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี มุ่งเน้นให้ผู้ไม่มีอาชีพ และผู้มีอาชีพแล้ว ต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้มั่นคง โดยการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างทัวถึง เท่าเทียมกัน เน้นเรื่องความรู้คู่คุณธรรม
3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เนื่องจากบอนสีสามารถสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเป้าหมายให้มีความมั่นคง
4. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. มุ่งเน้นการจัดการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ผู้ไม่มีอาชีพหรือผู้ที่มีอาชีพแล้ว และต้องการพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคง ให้มีความพร้อมที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการเพาะพันธุ์บอนสี มีจุดหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญด้านการขยายพันธุ์บอนสี สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
2. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง สังคม และชุมชน
3. เพื่อลดอัตราการว่างงาน เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการประกอบอาชีพในชุมชน
4. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
3. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการเปลี่ยนอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน 80 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี จำนวน 8 ชั่วโมง
 - 1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี
 - 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ การขยายพันธุ์บอนสี
 - 1.2.1 การลงทุนและแหล่งทุน
 - 1.2.2 ความต้องการของตลาด
 - 1.2.3 หลักการตลาด
 - 1.2.4 กรรมวิธีการผลิต
 - 1.2.5 การจัดจำหน่าย
 - 1.3 แหล่งเรียนรู้
 - 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี
 - 1.4.1 โอกาสทางการตลาด
 - 1.4.2 คู่แข่งขัน
 - 1.4.3 ความคุ้มค่า

2. ทักษะการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี จำนวน 52 ชั่วโมง
- 2.1 ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพ
 - 2.1.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบอนสี ได้แก่ สายพันธุ์ต่างๆของบอนสี
 - 2.1.2 ลักษณะทั่วไปของบอนสี
 - 2.1.3 การเตรียมดิน/เตรียมสถานที่
 - 2.1.4 การเตรียมท่อนพันธุ์ (หน่อ, หัว)
 - 2.1.5 เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์
 - 2.2 ขั้นตอนการฝึกทักษะการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี
 - 2.2.1 การเลือกพันธุ์บอนสี
 - 2.2.2 การขยายพันธุ์
 - 2.2.3 วิธีการปลูก
 - 2.2.4 การเก็บเกี่ยวบอนสี
 - 2.3 ขั้นการดูแลรักษาและจัดจำหน่าย
 - 2.3.1 ขนาดของลำต้น/ขนาดของใบ
 - 2.3.2 การบรรจุหีบห่อ
 - 2.3.4 โรคและการป้องกัน
 - 2.3.5 การกำหนดราคา
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี จำนวน 8 ชั่วโมง
- 3.1 การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี
 - 3.1.1 การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ
 - 3.1.2 ต้นทุนในการขยายพันธุ์บอนสี
 - 3.2 การจัดการการตลาด
 - 3.2.1 การทำฐานข้อมูลการตลาด
 - 3.2.2 การส่งเสริมการตลาด
 - 3.3 การจัดการความเสี่ยง
 - 3.3.1 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี
 - 3.3.2 การวิเคราะห์ต้นทุน
 - 3.3.3 การวิเคราะห์ผลกำไร
 - 3.4 คุณธรรมจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบอาชีพ
4. โครงการประกอบอาชีพ จำนวน 12 ชั่วโมง
- 4.1 ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ
 - 4.2 ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ
 - 4.3 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ
 - 4.4 การเขียนโครงการ
 - 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาจากเอกสารและภูมิปัญญา
2. วิทยากรบรรยายให้ความรู้
3. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อ CD/ VCD และอินเทอร์เน็ต
6. ทำใบความรู้และใบงาน
7. ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสาร
 - 1.1 เอกสารประกอบการเรียนรู้
 - 1.2 ใบงาน
 - 1.3 ใบความรู้
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. สื่อบุคคล เช่น ภูมิปัญญา ผู้เชี่ยวชาญ
4. แหล่งเรียนรู้ / สถานประกอบการ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการขยายพันธุ์บอนสี

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพ การขยายพันธุ์บอนสี	<p>1.1 บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>1.2.1 การลงทุนและแหล่งทุน</p> <p>1.2.2 ความต้องการของตลาด</p> <p>1.2.3 หลักการตลาด</p> <p>1.2.4 กรรมวิธีการผลิต</p> <p>1.2.5 การจัดทำหน่วยผลิต และการจัดจำหน่าย</p> <p>1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ได้</p> <p>1.4 บอกทิศทางการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี</p>	<p>1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>1.2.1 การลงทุนและแหล่งทุน</p> <p>1.2.2 ความต้องการของตลาด</p> <p>1.2.3 หลักการตลาด</p> <p>1.2.4 กรรมวิธีการผลิต</p> <p>1.2.5 การจัดทำหน่วยผลิต</p> <p>1.3 แหล่งเรียนรู้</p> <p>1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>1.4.1 โอกาสทางการตลาด</p> <p>1.4.2 คู่แข่งขัน</p> <p>1.4.3 ความคุ้มค่า</p>	<p>1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารสื่อต่างๆ สถานประกอบการ สื่อของจริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน</p> <p>1.2 ศึกษาดูงานในสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง</p> <p>1.3 วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>1.4 ครู ผู้เรียนและผู้ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสีในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง</p> <p>เช่น ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าของกิจการ ลูกจ้าง พ่อค้าคนกลาง ฯลฯ โดยคำนึงถึงโอกาสทางการตลาด คู่แข่งขัน และความคุ้มค่า</p>	2	-
				2	1
				-	2
				1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2. ทักษะการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี	<p>2.1 บอกขั้นตอนการเตรียมการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>2.1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบอนสี</p> <p>2.1.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบอนสี</p> <p>2.1.3 การเตรียมดิน</p> <p>2.1.4 การเตรียมท่อนพันธุ์ หน่อ/หัว</p> <p>2.1.5 เครื่องมือ วัสดุ/อุปกรณ์</p> <p>2.2 ขั้นตอนการฝึกทักษะการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>2.2.1 การเลือกพันธุ์บอนสี</p> <p>2.2.2 วิธีการปลูก</p> <p>2.2.3 การขยายพันธุ์</p> <p>2.2.4 การเก็บเกี่ยวบอนสี</p> <p>2.3 ดูแลรักษาและจำหน่าย</p> <p>2.3.1 ขนาดของลำต้น/ขนาดของใบ</p> <p>2.3.2 บรรจุหีบห่อ</p> <p>2.3.3 โรคและการป้องกัน</p> <p>2.3.4 กำหนดราคา</p>	<p>2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>2.2 อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขยายพันธุ์บอนสี</p> <p>2.3 จัดทำแผนการฝึกทักษะการประกอบอาชีพ</p> <p>2.4 ดำเนินการเรียนรู้และฝึกทักษะตามหลักสูตร</p> <p>2.5 จัดบันทึกผลการเรียนรู้</p> <p>2.6 ดำเนินการวัดผลประเมินผลตามที่หลักสูตรกำหนด</p> <p>2.7 ผู้เรียนปฏิบัติจริง</p>	5 3 3 3 2 2	- 4 5 - 20 5	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบริหารจัดการ ในการประกอบอาชีพ	3.1 มีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี ได้แก่ 3.1.1 ดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ 3.1.2 ต้นทุนในการขยายพันธุ์บอนสี 3.2 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำการตลาด 3.2.1 ทำฐานข้อมูลการตลาด 3.2.2 ส่งเสริมการตลาด 3.3 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี 3.3.1 วิเคราะห์ความเสี่ยงและบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี 3.3.2 วิเคราะห์ต้นทุน 3.3.3 วิเคราะห์ผลกำไร 3.4 มีความรู้ความเข้าใจคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบการอาชีพ	3.1 การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี 3.1.1 การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ 3.1.2 ต้นทุนในการขยายพันธุ์บอนสี 3.2 การจัดการการตลาด 3.2.1 การทำฐานข้อมูลการตลาด 3.2.2 การส่งเสริมการตลาด 3.3 การจัดการความเสี่ยง 3.3.1 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี 3.3.2 การวิเคราะห์ต้นทุน 3.3.3 การวิเคราะห์ผลกำไร 3.4 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบอาชีพ	3.1 การบริหารจัดการ จัดให้ผู้เรียนรู้จาก การอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญประเด็น ดังนี้ 3.1.1 การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ 3.1.2 ต้นทุนในการขยายพันธุ์บอนสี 3.2 การบริหารจัดการการตลาด อบรมเรื่องการบริหารจัดการการตลาด ตามประเด็น ดังนี้ 3.2.1 การทำฐานข้อมูลการตลาด 3.2.2 การส่งเสริมการตลาด 3.3 การจัดการความเสี่ยง โดยจัดการอบรมเชิง ปฏิบัติการ ในประเด็นดังต่อไปนี้ 3.3.1 การวิเคราะห์ความเสี่ยงและบริหารจัดการ จัดการในการประกอบอาชีพการ ขยายพันธุ์บอนสี 3.3.2 การวิเคราะห์ต้นทุน 3.3.3 การวิเคราะห์ผลกำไร 3.4 จัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้ ประกอบอาชีพ	2	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4. โครงการประกอบอาชีพ	4.1 บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้	4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	0.5	-
	4.2 บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้	4.2 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ	4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปรายเพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง	0.5	-
	4.3 บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้	4.3 การเขียนโครงการอาชีพ	4.3 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ	1	-
	4.4 อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้	4.4 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	1	6
	4.5 อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้	4.5 อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้	4.5 สอดคล้องของโครงการอาชีพ	-	3
	4.6 เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้อง	4.6 เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้อง			
	4.7 ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้		4.6 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		